

Circaea (Čarovník)

čeleď: Onagraceae

Pocházejí z teplejších míst severní polokoule. Rodové jméno bylo převzato z řecké mytologie ze jména kouzelnice Circe. Plodem je nažka.

Rostou ve vlhkých lesích.

Circaea alpina (Čarovník alpský)

synonyma: *Carlostephania minor*, *C. alpina* f. *composita*, *C. alpina* f. *ramosa*, *C. alpina* f. *simplicissima*, *C. alpina* var. *aleutica*, *C. alpina* var. *fertilis*, *C. alpina* var. *intermedia*, *C. alpina* var. *minor*, *C. alpina* var. *rosulata*, *C. caulescens* f. *ramosissima*, *C. caulescens* var. *glabra*, *C. lutetiana* subsp. *alpina*, *C. lutetiana* var. *alpestris*, *C. lutetiana* var. *alpina*, *C. minima*, *C. pacifica* f. *dentata*

oblasti: Alberta, Aljaška, Alpy, Altaj, Arizona, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Itálie, Jižní Dakota, Kalifornie, Katalánsko, Kazachstán, Kentucky, Kolorado, Labrador, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Montana, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Severozápadní Teritorium, Švýcarsko, Tennessee, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Yukon, Západní Virginie

Roste po celém světě v různých poddruzích. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky 5 - 15 (i 40)cm na přímé obvykle nevětvené lodyze. Vstřícné listy mají vejčitý nebo široce kopinatý tvar se špičkou a jemně pilovým okrajem. Kvete ve vzpřímeném chocholičnatém hroznu bílými nebo růžovými kvítky se 4mi okvětními lístky. Semeníky po odkvětu mají na povrchu háčkovité chloupky. Plodem je chlupatá nažka. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *alpina*
- subsp. *angustifolia*
- subsp. *caulescens* - výška 5 - 30cm
- subsp. *imaicola*
- subsp. *micrantha*
- subsp. *pacifica*

Vyhovují mu horské lesy s vlhčí půdou bohatou na živiny, zejména listnaté, bukové.

Circaea alpina x lutetiana

oblasti: Irsko

Circaea canadensis

synonyma: *C. lutetiana* subsp. *canadensis*

Circaea cordata

synonyma: *C. cardiophylla*, *C. hybrida*, *C. kitagawae*

oblasti: Japonsko, JV Rusko, Kašmír, Nepál, Pákistán, SV Čína, Tchaj-wan

Roste v Pákistánu, Kašmíru, Nepálu, Číně, Rusku, Japonsku a Tchaj-wanu v podobě byliny. Dorůstá výšky 0,2 - 1,5m. Pod zemí vytváří ztlustlý oddenek. Stonek může být v horní části větvený. Povrch je ochlupený. Listy jsou vejčité, krátce zašpičatělé, zubaté, dlouhé 4 - 13cm, široké 2,3 - 11cm, báze zakulacená až srdčitá a řapíky jsou dlouhé 1 - 10cm. Květenstvím je hrozen, vlastní květy mají kališní listy ochlupené, bílé až zelené, v počtu 2ks, dlouhé 2 - 3,7mm, široké 1,4 - 2mm, korunní lístky jsou také 2ks, bílé, obsrdčité, dlouhé 1 - 2,4mm a široké 1,2 - 3,1mm. Plody mají 2 komůrky po 1 semeni, délku 3 - 3,9mm, šířku 1,8 - 3,3mm a obsahují kulovitá ochlupená semena.

Circaea erubescens

synonyma: *C. delavayi*, *C. kawakamii*

Circaea glabrescens

synonyma: *C. cordata* var. *glabrescens*

Circaea lutetiana (Čarovník pařížský)

synonyma: *Carlostephania major*, *C. lutetiana* f. *albiflora*, *C. lutetiana* f. *aprica*, *C. lutetiana* f. *brevipes*, *C. lutetiana* f. *carneostyla*, *C. lutetiana* f. *cordifolia*, *C. lutetiana* f. *glaberrima*, *C. lutetiana* f. *hirsuta*, *C. lutetiana* f. *hirtopetiolata*, *C. lutetiana* f. *longipetiolata*, *C. lutetiana* f. *mediterranea*, *C. lutetiana* f. *ovatifolia*, *C. lutetiana* f. *pseudocordata*, *C. lutetiana* f. *rubriflora*, *C. lutetiana* f. *truncata*, *C. lutetiana* f. *umbrosa*, *C. lutetiana* subsp. *mediterranea*, *C. lutetiana* var. *atrosanguinea*, *C. lutetiana* var. *brevipes*, *C. lutetiana* var. *cordifolia*, *C. lutetiana* var. *decipiens*, *C. lutetiana* var. *erythrocalyx*, *C. lutetiana* var. *glaberrima*, *C. lutetiana* var. *glabra*, *C. lutetiana* var. *hirsuta*, *C. lutetiana* var. *longipes*, *C. lutetiana* var. *obscura*, *C. lutetiana* var. *ovatifolia*, *C. lutetiana* var. *villosa*, *C. racemosa* var. *lutetiana*, *C. vulgaris*

oblasti: Alabama, Andalusie, Arkansas, Connecticut, Česká republika, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Írán, Irsko, Itálie, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Katalánsko, Kavkaz, Kentucky, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, Německo, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Švýcarsko, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky 15 - 50 (i 90)cm. Lodyha je přímá, v horní části ochlupená. Vstřícné listy jsou jednoduché, dlouze vejčité se špičkou na konci, ochlupené a dlouhé 3 - 12cm. Květy bílými nebo růžovými květy během léta v hroznu, kalich je dlouhý 2,5 - 4mm a korunní lístky jsou dlouhé 1,5 - 3,5mm. Plodem je ochlupená hruškově tvarovaná nažka délky 2,5 - 3,5mm se 2 semeny.

Vyhovují mu vlhké lesy s půdami bohatými na živiny.

Circaea mollis

synonyma: *C. coreana*, *C. coreana* var. *sinensis*, *C. lutetiana* var. *taquetii*

Circaea quadrisulcata

synonyma: *C. canadensis* subsp. *quadrisulcata*

Circaea repens

synonyma: *C. alpina* var. *himalaica*

oblasti: Čína, Himálaj, Pákistán, SZ Indie

Roste v Pákistánu, Indii, Himálaji a Číně jako bylina. Dorůstá výšky 0,15 - 1m. Pod zemí vytváří ztlustlý oddenek. Stonek může být v horní části větvený. Povrch je ochlupený. Listy jsou vejčité, špičaté, dlouhé 1,8 - 9cm, široké 1,5 - 5,5cm, na bázi široce uťaté až srdčité a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 5,5cm. Květenství má 2,3 - 5mm stopku, vlastní květy mají 2 ochlupené bílé zeleně nebo červeně tečkované kališní lístky délky 1,8 - 2,5mm, šířky 1,1 - 1,5mm, 2 bílé nebo růžové úzce ob3úhlé korunní lístky délky 1,4 - 2,3mm a široké 1,3 - 2,9mm. Plody jsou dlouhé 3,5 - 4,2mm, široké 0,9 - 1,6mm a obsahují 1 ochlupené semeno.

Circaea x decipiens

Circaea x dubia

Circaea x intermedia (Čarovník prostřední)

synonyma: *C. alpina* var. *intermedia*, *C. alpina* var. *major*, *C. canadensis* var. *rishiriensis*, *C. lutetiana* subsp. *intermedia*, *C. lutetiana* var. *ericetorum*, *C. lutetiana* var. *glabra*, *C. lutetiana* var. *intermedia*, *C. lutetiana* var. *minor*, *C. x ericetorum*, *C. x intermedia* var. *aequilata*, *C. x intermedia* var. *inaequilata*, *C. x intermedia* var. *minor*

oblasti: Asie, Connecticut, Česká republika, Iowa, Jižní Dakota, Kentucky, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Německo, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Severní Karolína, Švýcarsko, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Jedná se o křížence *C. alpina* x *C. lutetiana*. Roste v Evropě, Asii a Severní Americe. Dorůstá výšky 6 - 10 (i 40)cm. Vstříčné vejčité listy mají srdčitou bázi. Kvete bílými nebo narůžovělými květy ve vrcholových hroznech. Při bázi stopek se vytvářejí listeny, které brzy opadávají.

Vyhovují mu vlhká místa v lesích, prameništích, okrajích cest, atp.

Circaea x mentiens

Circaea x ovata

synonyma: *C. mollis* var. *ovata*, *C. quadrisulcata* var. *ovata*

Circaea x skvortsovii

Circaea x sterilis

Circaea x taronensis

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K484.php>

<http://botany.cz/cs/circaea-lutetiana/>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/carovnik-alpsky>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=142>

<http://www.zeny.cz/magazin/zahradka/carovnik-parizsky--circaea-lutetiana-.aspx>

<https://www.rostliny.net/>